

SOOVITUSI KOOLI- JA RAHVARAAMATUKOGU ÜHENDAMISEKS

1. Sissejuhatus

Mitmel pool Eestis (nagu ka maailmas) on mitmeid raamatukogusid eri põhjustel liidetud. Raamatukogusid kaasaegsete teenuste pakkumiseks on vahel ümberkorraldused vältimatud.

Ühendamine on tingitud kohalikest oludest ja vajadustest ning peab garanteerima selle, et teenuse kättesaadavus paraneks ja muutuks kvaliteetsemaks. Arvestada tuleb erinevaid kasutajagruppe, kes ei tohi hakata üksteist segama (vanemad inimesed ei tohi tunda end tõrjutuna kärarikaste laste tõttu jne).

Kooli- ja rahvaraamatukogu ühendamine on tekitanud küsimusi: mida see endaga kaasa toob ja kuidas oleks kõige mõistlikum ühendamist korraldada? Alljärgneva ülevaate on kokku pannud Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu all tegutsev maaraamatukogude sektsioon, lähtudes Eestis ühendatud raamatukogude kogemustest. Ülevaate eesmärgiks on olukorda selgitada ja jagada soovitusi, mida ühendamise puhul tuleks arvestada nii raamatukogudel kui ka omavalitsustel, kes nende tegevuse ja elanike kvaliteetse teenindamise eest vastutavad. Kuna igas paigas on olud erinevad, saavad soovitused olla vaid üldise iseloomuga.

2. Ühendamise põhjustest

Eestis hakati kooli- ja rahvaraamatukogusid ühendama juba 90-ndate alguses.¹ Põhjuseid ühendamiseks on erinevaid: raamatute ja õppevahendite hinnatõus, piirkonna elanike, sh õpilaste arvu vähenemine, rahvaraamatukogu paiknemine nõuetele mittevastavates ja viletsas olukorras ruumides.² Lahendused sõltuvad iga piirkonna omapärasest, omavalitsuse finantssuutlikkusest, kooli ja raamatukogu suuruselt jm.

Mõned majandusliku kokkuhoiu näited:

- rahvaraamatukogu hoone vajab mahukat kapitaalremonti või on kitsaks jäänud, aga lähiajal ehitatakse uus kool või renoveeritakse olemasolev;
- halduskulud koolimajas paikneval rahvaraamatukogul on väiksemad kui eraldi raamatukoguhoonel. (Näiteks on suur vahe, kas tuletõrje-, kütte-, valvesüsteemid jm on koolihoonega ühised või tuleb need eraldi välja ehitada ning tagada nende dokumentatsioon ja hooldamine);
- kahe põhikogu asemel komplekteeritakse edaspidi ainult ühte põhikogu;
- kokkuhoid personali jm. arvelt.

Alati ei ole aga põhjus mitte selles, et omavalitsus ei suudaks mõlemat teenust korraga tagada. Ühendamisi on läbi viidud ka mitmetes suure elanike arvuga edukates omavalitsustes. Põhjuseks kas paremad ruumid, kaasajastatud teenindus ja/või optimeerimine.

Rahvaraamatukogu võib üle viia koolihoonesse, kuid kui mõlemal raamatukogul jääb alles oma põhikogu ja tegutsetakse iseseisvalt, siis ühendamise teema neid raamatukogusid ei puuduta. Ühendamisest räägime alles siis, kui hakatakse ülesandeid ümber jagama ja kogusid üle andma.

¹ Kalamägi, M. (2013). Kooli- ja rahvaraamatukogude ühendamise põhjused ja toimimise viisid, lk. 32.

² Kalamägi, M. (2014). Rahvaraamatukogude ühendamine kohalikes omavalitsustes aastatel 2000-2013, lk. 17-18.

http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/42672/kalam2gi_marve_2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y (11.02.2016)

3. Seaduslik raamistik

Kooli- ja rahvaraamatukogu tegevuse ühendamisel on aluseks põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 41 ja kooliraamatukogude töökorralduse alused § 3 - § 5. Rahvaraamatukogu seadus ühendamist ei käsitle (seisuga veebruar 2016).

3.1. Rahvaraamatukogu seadus (redakts. jõust. 16.01.2016)

Rahvaraamatukogu seadus näeb ette, kui tihedalt peab raamatukoguvõrk paiknema, ja ütleb, et teenust võivad kasutada kõik (seega ka õpilased ja õpetajad). Kogude sisu on üldine, lähtudes elanikkonna huvidest.

§ 4. Rahvaraamatukogu asutamine

(1) Rahvaraamatukogu asutamise otsustab kohaliku omavalitsuse volikogu.

(2) Rahvaraamatukogude võrgu loomisel tuleb lähtuda järgmistest põhimõtetest:

- 1) igas kuni 10 000 elanikuga linnas vähemalt üks rahvaraamatukogu;
- 2) üle 10 000 elanikuga linnas vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt iga 15 000 elaniku kohta;
- 3) mujal vähemalt üks rahvaraamatukogu keskmiselt kuni 500 elanikuga teeninduspiirkonna kohta.

Tegevuse ümberkorraldamise ja tegevuse lõpetamise otsustab seaduse piires omanik – kohalik omavalitsus:

§ 12. Rahvaraamatukogu ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine.

(1) Rahvaraamatukogu ümberkorraldamine või tegevuse lõpetamine toimub kohaliku omavalitsuse volikogu otsusel.

3.2. Kooliraamatukogu „Põhikooli ja gümnaasiumiseaduses“ (redakts. jõust. 01.01.2016)

Põhikooli ja gümnaasiumiseaduse § 41 lõige 1 sätestab, et koolil peab olema raamatukogu. Kooliraamatukogu kogud jagunevad otstarbe järgi põhikoguks ja õppekirjanduse koguks.

Samas ütleb seaduse § 41 lõige 5, et rahvaraamatukogu võib täita kooliraamatukogu põhiülesannet põhikogu osas, kui rahvaraamatukogu asub kooliga samas hoones või kooli hoonele piisavalt lähedal, et kooliraamatukogu põhiülesande täitmine ei oleks takistatud. Sellisel juhul peab kooliraamatukogus olema vähemalt õppekirjanduse kogu.

Mõlemad sätted võimaldavad üsna laia tõlgendust ja seetõttu on ühendamiste läbiviimisel kasutatud erinevaid lahendusi.

3.3 Kooliraamatukogude töökorralduse alused (redakts. jõust. 06.09.2013)

Kooliraamatukogude töökorralduse alused kehtestab haridus- ja teadusminister. Selle alusel on kooli teenindavaid raamatukogusid kahte liiki:

- kooliraamatukogud-õpikeskused, mis jagunevad otstarbe järgi põhikoguks ja õppekirjanduse koguks;
- õpperaamatukogud, mis sisaldavad õppekirjanduse kogu ja metoodilisi juhendeid, sõnaraamatuid, teatmeteoseid, terviktekstidena käsitletavaid kirjandusteoseid ning muid igapäevaseks õppetööks vajalikke teavikuid.

Koolides, kus on ainult õpperaamatukogu, täidab kooliraamatukogu ülesannet põhikogu osas rahvaraamatukogu.

Mis on õppekirjanduse kogu?

Õppekirjanduse kogu on õppekava täitmiseks vajalike teavikute kogu, mille moodustavad õpikud ning õppematerjalid ja nende komplektid (õpetajaraamat, auvis jms).

Mis on põhikogu?

Põhikogu on teavikute kogu, mis sisaldab üldarendavaid ning õppe- ja kasvatustegevuses vajalikke pikaajaliseks säilitamiseks mõeldud eri keeltes eri liiki ja laadi teavikuid (raamatud, käsikirjad, auvised, elektroonilised teavikud jm) ning perioodikat (ajakirjad ja ajalehed). Lihtsamalt öeldes perioodika, ilukirjandus ja üldarendavad teavikud, mida ka rahvaraamatukogud suuremal või vähemal määral komplekteerivad.

4. Terminid

Termin „Ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogu“ puudub, see on kasutusel olev vaba väljend, sest sellist raamatukogu tüüpi ametlikult olemas ei ole. On ekslikult arvatud, et nende eritüübiliste raamatukogude ühendamisel tekib uut tüüpi raamatukogu. Tegelikult tegutseb rahvaraamatukogu edasi rahvaraamatukogu seaduse alusel ja õppekirjanduse kogu kuulub koolile. See kehtib ka juhul, kui kogud on paigutatud ühte ruumi kokku. Seega ei looda ka uut raamatukogu, mil oleks uus registrikood. Kui selles valdkonnas soovitakse midagi muuta, tuleb muuta seadusandlust. Edaspidi kasutame väljendit „ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogu“ ülekantud tähenduses.

Kuidas saada aru, kas tegu on nn ühendatud kooli- ja rahvaraamatukoguga? Vastuse saab, vaadates kahte peamist tingimust: ühendamine on fikseeritud dokumentides ja rahvaraamatukogu täidab kooliraamatukogu põhiülesannet põhikogu osas. Kui teine tingimus on alati täidetud, siis esimese osas peab veel selgitustööd tegema.

5. Ettevalmistus ühendamiseks ja koostöö

Rahvaraamatukogu ja kooli (sh kooliraamatukogu) ümberkorraldamist teostab vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele nende omanik – kohalik omavalitsus. Heaks tavaks on, et ühinemise kavandamisel võetakse ühendust kultuuriministeeriumiga.³

Ühendamise eelduseks on see, et kõik poolt- ja vastuargumendid on põhjaliku eeltöö käigus hoolikalt läbi mõeldud. Omavalitsus peab ühendamise ettevalmistamisel ning läbiviimisel kaasama ka kooli juhtkonda ja raamatukogude töötajaid, sest vaid sel juhul saavad kõik nüansid läbi arutatud. Maakonnaraamatukogu nõustab ümberkorraldamisega seotud erialastes küsimustes.

Kooliraamatukogu ja rahvaraamatukogu ühendamine peaks toimuma omavalitsuse volikogu otsusega. See on tähtis tingimus, sest ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogudele suunatud küsitluse läbiviimisel selgus, et ei suudeta määratleda raamatukogu staatust⁴. Väidetakse, et puudub ametlik dokument, millele toetuda, kuigi sisuliselt tegutsetakse ühendatud raamatukoguna. Kui ühendamine on päevakorral, soovitame raamatukogudel sel teemal kindlasti omavalitsuse poole pöörduda.

Kindlasti tuleb kooli teenindamine põhikogu osas ja sellest tulenevad ülesanded sätestada rahvaraamatukogu põhimääruses, samuti peaks see kajastuma kooli põhimääruses. Kooliraamatukogu põhikogu üleandmise kohta tuleb koostada akt.

Raamatukogude ühendamisel ei tohi kannatada kummagi raamatukogu põhiülesannete täitmine.

6. Ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogude mudelid

Nimetatud valdkonna teeb ebamääraseks see, et kooli- ja rahvaraamatukogude tegevust on ühendatud juba pikka aega ja erinevaid lahendusi kasutades. Tänapäevaks väljakujunenud mudelite puhul on määravateks teguriteks kogud, ruumid ja personal, millest tulenevad erinevused. Kahte erinevat tüüpi raamatukogu täielikult liita takistavad kaks seadust (Rahvaraamatukogu seadus ja PGS), millest juhindutakse ka edaspidises tegevuses, ja kaks eelarvet (kooli- ja rahvaraamatukogu oma), mida kasutatakse paralleelselt.

³ Veskus, M. (2008). Kõik sõltub suhtumisest. Raamatukogu, 2008, nr 1, lk. 6.

⁴ Rand, L. (2012). Kahest kehvast ühte head ei saa! (ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogude kohta tehtud uuringu kokkuvõtte) http://www.eri.lib.ee/www/images/stories/dokumendid/uhendatud_raamatukogud.pdf (11.02.2016)

Kui rahvaraamatukogu kolib koolihoonesse, saab ta ülesandeid juurde kas ainult põhi- või ka õppekirjanduse kogu ülevõtmise tõttu, aga need kaks raamatukogu võivad, kuid ei pea olema teineteisega seotud või ühendatud. Sõna „ühendatud“ on siin väga paindliku tähendusega.

Praktika näitab, et kooli- ja rahvaraamatukogu ühendamise viisid ja nende edaspidised tööülesanded on üsna erinevad. Lahendused põhikogu ja õppekirjanduse kogu osas ongi kahe põhimudeli väljakujunemise aluseks, millest lähtuvalt tekivad:

- 1) rahvaraamatukogud, mis täidavad kooliraamatukogu ülesannet ainult põhikogu osas;
- 2) rahvaraamatukogud, mis täidavad nii kooli- kui ka rahvaraamatukogu ülesandeid (st nende hallata on ka kooli õppekirjanduse kogu).

Nimetatud kaks mudelit varieeruvad omakorda personali ja ruumilahenduste osas. Kui kooliraamatukogu ülesannet täidetakse ainult põhikogu osas, siis:

- a) rahvaraamatukogul on koolimajas oma ruumid ja oma personal; koolil on eraldi ruumis õpperaamatukogu ja selle töötajale maksab töötasu kool;
- b) rahvaraamatukogu asub eraldi hoones (mis on koolile piisavalt lähedal, et täita ka kooli põhikogu ülesannet) ja sel on oma personal; koolis on õpperaamatukogu ja selle töötajale maksab töötasu kool.

Kaks raamatukogu jääb paralleelselt tegutsema – iseseisev rahvaraamatukogu ja kooli alluvuses õpperaamatukogu – ja otsest ühendamist justkui polegi. Ühendamiseks võime nimetada kooliraamatukogu põhikogu ja vastavate kohustuste üleandmist rahvaraamatukogule, st lisandub kohustus teenindada õpilasi ja kooli personali ning hankida õppetöö toetamiseks vajalikke teavikuid. Kooli põhikogu ei ole pärast liitmist nende ühisosa, see kuulub rahvaraamatukogule ja koostööd tehakse peamiselt komplekteerimise alal.

Teise mudeli puhul, kui rahvaraamatukogu täidab ka kooliraamatukogu funktsiooni, siis:

- a) rahvaraamatukogu asub koolimajas ja selle töötaja(d) teenindab(vad) ka eraldi ruumis asuva õppekirjanduse osas (tegutsevad ühe raamatukoguna eraldi ruumides);
- b) rahvaraamatukogu asub koolimajas ning selle ruumis ja teenindada on ka õppekirjanduse kogu, mis asub eraldi riulitel (tegutsevad ühe raamatukoguna rahvaraamatukogu ruumi(de)s);
- c) rahvaraamatukogu asub eraldi hoones, õpperaamatukogu on koolis ja rahvaraamatukogu töötaja käib vastavalt määratud kellaegadele kahe raamatukogu vahet.

Kooliraamatukogu töökorralduse aluste § 20 ütleb, et õpperaamatukogul peab olema ruum õpikute hoidmiseks. Pole öeldud, et peab olema eraldi ruum ning kasutatakse erinevaid lahendusi. Ühendamise läbiviimisel ei ole lubatud õppekirjanduse kogu koolimajast välja rahvaraamatukogu hoonesse viia. Ühendamiste tagajärjel väheneb kooliraamatukogu-õpikeskuste arv, sest osad neist muutuvad õpperaamatukogudeks.

7. Veel ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogu variante

Samas on raamatukogusid, mis on tegelikult aastaid töötanud ühendatud raamatukogudena – kooli kolimine on toimunud juba ammu või nad loodigi sellistena – kuid raamatukoguhoidjad ei ole seda varem endale teadvustanud. Teenuste ja kogude kuuluvuse teema pole päevakorda tõusnud ja ilmselt pole ka ühtegi dokumenti, mis ühendatud raamatukoguna töötamist kinnitaks.

On ka selliseid olukordi, kus koolil pole kunagi oma arvestatavat põhikogu olnud, sest eelarve pole seda võimaldanud ja järelikult ei ole ka midagi üle anda. Rahvaraamatukogu võib sellegi poolest võtta ülesandeks teenindada kooli põhikogu osas.

On ka võimalus luua raamatukogu(d) ühendatuna. Piirkonnas ehitatakse uus kool ja selles avatakse ühendatud raamatukogu, mis on loodud vastavalt eelnevalt valitud mudelile.

Rahvaraamatukogu, mis töötab ühendatud kooli- ja rahvaraamatukoguna, võib omakorda olla valla keskraamatukogu või selle harukogu.

Oluline on, et riiklikult saaks kehtestada konkreetsed reeglid, et ei tekiks ebamääraseid ühendusi. Selle analüüs, kas kõik kasutusel olevad erinevad variandid on kooskõlas rahvaraamatukogu ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusega, ei ole käesoleva soovitude ülesanne. Siin kirjeldatakse juba olemasolevaid lahendusi.

Pärast ühendamist peaksid rahvaraamatukogu tööülesanded ja teenused üldjuhul mitmekesisemaks ja mahukamaks muutuma, aga kui mõlemad raamatukogud olid juba enne kehvast seisust (ruumipuudus, väga väike eelarve jne), siis pole loota, et ilma lisafinantseeringuta ka peale ühendamist olukord paraneks.

8. Raamatukogu hoone ja ruumid

Ruumilahendus sõltub omavalitsuse otsustest, piirkonna elanike arvust, kooli- ja rahvaraamatukogu suuruselt jm teguritest. Siin saab soovitada vaid kohalikele oludele vastava võimalikult sobiliku lahenduse leidmist. Iga lahenduse puhul peab olema tagatud mõlema raamatukogu põhiülesannete täitmine. Loomulikult on mõistlik püüda tegevust ühendamise käigus ka optimeerida.

Nõutavad on läbimõeldud ruumilahendused, nõuetekohase valgustuse ja sisustusega ruumid.

Kui rahvaraamatukogu asub koolihoones, on vajalik rajada eraldi sissepääs tänavalt koolivälistele kasutajatele ja raamatukogu võiks paikneda esimesel korrusel, et lugejad ei pääseks loata koolimajja. Võimalusel luua õpilastele ja kooli personalile hoone seest sissepääs, et raamatukogusse minekuks ei peaks üleriideid selga panema.

Raamatukogu peab olema võimalik valve alt maha võtta ja valvesse panna ka siis, kui kool on suletud.

Võimalusel tuleks planeerida lastele ja täiskasvanutele eraldi teenindusruumid, et erinevad huvigrupid ei segaks üksteist.

Ei ole hea lahendus, kui rahvaraamatukogusse pääseb läbi õppekirjanduse ruumi, kus teenindab kooli töötaja. Tekib küsimus, mis saab sellest ruumist siis, kui õppekirjanduse kogu töötajat ei ole (koolitusel, töövõimetuslehel, annab tundi jms)?

9. Lugejateenindus

Lugejateeninduse seisukohalt on ühendamine õigustatud juhul kui see parandab teenuse kvaliteeti ja soodustab lugemisharjumust ja -oskust.

Kooliraamatukogude arengu seisukohalt on peetud oluliseks, et kooliraamatukogu suudaks pakkuda mitmekülgseid võimalusi õppetöö toetamiseks, rühmatöök ja vajadusel ka tundide läbiviimiseks. Rahvaraamatukogu kasutajatele on olulised hoopis teised kriteeriumid. Tuleb jälgida, et nii kooli- kui ka rahvaraamatukogu funktsioonid säiliks ega kahjustataks ühe lugejagrupi huve teise arvelt.

Rahvaraamatukogu peab oma tegevusega toetama kooli õppekava täitmist ja olema kooli õpikeskkonna osa.

Loetleme ülesandeid, mis võivad rahvaraamatukogule lisanduda (vastavalt ühendamise mudelile) või vajavad varasemast suuremas mahus tööd⁵:

- õpilastega tegelemine: nende juhendamine, kasvatustöö ja laste vaba aja sisustamine;
- korra tagamine lastesaalis;
- pikapäevarühma õpetaja asendamine;
- regulaarsed raamatukogutunnid;
- aktiivsem lasteürituste korraldamine jne.

⁵ Rand, L. (2012). Kahest kehvast ühte head ei saa! (ühendatud kooli- ja rahvaraamatukogude kohta tehtud uuringu kokkuvõtte) http://www.eri.lib.ee/www/images/stories/dokumendid/uhendatud_raamatukogud.pdf (11.02.2016)

Ühendamise plussid (juhul kui raamatukogu paikneb koolimajas):

- raamatukogu on lastele lähemal, aitab tõsta laste lugemishuvi;
- paraneb laste raamatukogukultuur;
- õpetajad saavad lisamaterjalid kätte kiiresti ja ühest kohast, valik on suurem;
- kogud on paremini komplekteeritud, arvestades nii kooli- kui ka rahvaraamatukogu võimalusi ja lugejate vajadusi.

Lahtiolekuaegade määramisel tuleb arvestada nii kooli- kui ka rahvaraamatukogu lugejate vajadusi.

10. Kogud

10.1. Finantseerimine

§ 34 ütleb, et õppekirjanduse kogu soetamise kulud kaetakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud korras ja põhikogu soetamise kulud kaetakse kooli pidaja poolt.

Haridus- ja teadusministeerium määrab koolile riigieelarvest toetuse õpikute ja õppematerjalide ostmiseks ning kool vastutab riigi raha kasutamise eest. Seepärast kuulub õppekirjanduse kogu ka pärast ühendamist koolile, olenemata sellest, millistes ruumides see paikneb.

Rahvaraamatukogu teavikuid komplekteeritakse omavalitsuse raha eest ja riigieelarvelisest toetusest, mida jaotatakse Kultuuriministeeriumi kaudu.

Ühendamise korral katab kool õppekirjanduse kogu soetamise kulud „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud korras ja põhikogu soetamise kulud katab rahvaraamatukogu.

Rahvaraamatukogu vajab ühendamise puhul kindlasti täiendavat finantseerimist, et komplekteerida suuremas mahus lastekirjandust, sh õppeprogrammis ette nähtud soovituslikku kirjandust. Rahastamine peab olema eelnevalt kokku lepitud, et vältida hilisemaid ebakõlasi.

Komplekteerimine peab olema läbi mõeldud, toimuma koostöös kooliga ja arvestama mõlema raamatukogu sihtgruppide vajadusi.

10.2. Infosüsteem

Kooliraamatukogu põhikogu antakse rahvaraamatukogule üle ja üleantud teavikute kirjed laaditakse rahvaraamatukogu infosüsteemi (URRAM, RIKS). Vormistatakse korrektne teavikute üleandmise akt ja need teavikud kuuluvad sellest hetkest alates rahvaraamatukogule.

Kui ka õppekirjanduse kogu kantakse samasse infosüsteemi, siis kõik selle kirjed laetakse rahvaraamatukogu andmebaasi eraldi osakonnana, et oleks võimalik vajalikke statistilisi andmeid välja võtta. Osakonna nimi peab viitama kogu omanikule (õppekirjanduse kogu või kooli nimi vm). Eraldi osakonna kasutamine tagab ka järjepideva ülevaate kooli eelarvest ostetud teavikutest.

Riiklik statistika peab olema üheselt arusaadav ja õige. Ostud kohaliku omavalitsuse eelarvest, samuti Kultuuriministeeriumi ning Haridus- ja teadusministeeriumi riiklikud toetused ei tohi kajastuda aruandluses koos. Kooli eelarvest ostetud teavikud ei tohi olla segamini rahvaraamatukogu omadega – täpset statistikat võimaldab ühise infosüsteemi puhul vaid eelpool nimetatud eristus – eraldi kogumite (osakond/osakonnad) kasutamine.

11. Raamatukoguhoidjad

Üldjuhul peale ühendamist rahvaraamatukogus töö maht kasvab, sest ülesandeid tuleb juurde. Raamatukoguhoidja peab oma tööülesandeid täitma kvaliteetselt ja uute tööülesannete lisandumisega ei tohi teda üle koormata. Koosseisu suurus tuleb eelnevalt hästi läbi mõelda.

Üldjuhul saab rahvaraamatukoguhoidja, kes töötab nii rahvaraamatukogus kui ka õpperaamatukogus(koguga), töötasu mõlemalt osapoolelt, kuid on ka selliseid lahendusi, kus tööandjaks on ainult rahvaraamatukogu. Oluline on, et tööülesanded oleksid ametijuhendites selgelt fikseeritud ja miski vajalik tegemata ei jääks.

Raamatukoguhoidjad peavad tagama koostöö kooli ja raamatukogu vahel. Rahvaraamatukoguhoidjad peavad tundma põhikooli- ja gümnaasiumiseadust selles ulatuses, mis puudutab raamatukogusid ning kooliraamatukogude töökorralduse aluseid vastavalt oma tööülesannetele.

Raamatukoguhoidja vajab täiendkoolitusi nii rahvaraamatukogu- kui kooliraamatukogu valdkonnas.

12. Lõpetuseks

Soovitused on üldistavad ja mõeldud abiks peamiselt neile, kellel seisab ees kooli- ja rahvaraamatukogu ühendamise. Siia on koondatud aastate jooksul kogutud kogemused.

Kooli- ja rahvaraamatukogu ühendamise teemal on läbi viidud mitu ankeetküsitlust ja kirjutatud uurimistöid, mis omakorda toetavad käesolevaid soovitusi.

Kindlasti ei ole siinkohal ette antud vastuseid kõikidele küsimustele. Samas on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing alati valmis nõu andma.

Veebruar 2016